

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צא.

לא שאדם רשאי להמיר. רישא דמתני' הכל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים ומפרש ואזיל דהאי הכל ממירין לא שהאדם רשאי להמיר אלא יש בהן כח לתפוס בתמורה דיעבד: **וסופג את הארבעים.** משום לא יחליפנו (ויקרא כו) והא הכא דדיבור בעלמא הוא ולקח אלתא

עקימת פסחים שאדם מוגיר בשפתיו מעשה הוא: **ר' יהודה** היא. בכמה דוכתי מיימין לה (מכות דף ד:) לא תומרו ממנו והגומר ממנו עד בקר^ט בא הכמוז ליתן עשה אחר לא תעשה לומר שאין לוקין עליו^ט שניתק לעשה הוא. טעמא דבא הכמוז הא לאו הכי לקי המומיר ואע"ג דאין זו מעשה: **לאסוי יורש.** שאם המיר בקרבן אביו לאחר מיתת אביו מומר: **יורש אינו ממיר.** ואם המיר אינו מומר ועמא מפרש בתמורה ברש פ"ק (דף ב:) **ג' קבין לחמור.** כך שיערו חכמים אכילתו: **ה"ג** והא אין לוקה ומס ואין לוקה ומשלם. דהוה לכו שמי רשעיות וכתיב (דברים כה) כדי רשעתו: **ר"מ** היא. במס' מכות (דף ד.) מעדין אנו על איש פלוני שחייב לחזירו ממאמץ וזו לוקין ומשלם אס ומנאלו זוממין: **ר"מ** אמר. **אתנן** אסרה סורה אפילו בא על אמו. ונתן לה טלה באתנן אתנן הוא ואסור לקרבן דאתנן סתמא כתיב (דברים כג) ל"ש אמו ול"ש פנויה. ואע"ג דאי תבעה ליה צדינא קמן תן לי אתנני לא מחייבין ליה דהא ק"ל ליה דדרבה מיינה כי יהביה ניהלה אתנן הוא אלתא אפילו במקום מיתה נמי רמו תשלומין עליה אלא שאין כח לעגשו בשמים אבל ידי שמים לא יא' עד שישלם דאי לא רמו תשלומין עליה כי יהביה ניהלה מי הוא אתנן מתנה בעלמא הוא דיהיב לה וגבי חוסס נמי תשלומין רמו עליה אלא שאין כח צדי"ד לעגשו שמים ויכין דרמו תשלומין עליה לא יא' ידי חובתו עד שישלם. אי נמי **א'** תפיס לא מפקינן מיינה כך שמעמי מפי מורי הוקן ויש דוגמתו צצ"ק צפרק מרובה (דף ע:) ושם מפורש יותר והביא לי מורי ראה על זה: **רז פפא** אמר. חייב נמי מחייבין ליה לשלומי דאין באין כאחד דמשעת משיכה אחייב ליה בזמנוותיה: **כל הפס אסורה.** ואפילו לאכלה במלח: **מפני**

גליון הש"ס רש"י רבא אמר וכו' אי תפיס לא ספקינן. נטור אמן מנינה כאלני שם דף י ע"ב ד"ה נפש וקנא' הוהוין רסי' כח:

מוסף רש"י

לא שאדם רשאי להמיר. דכתיב לא ימיר (תמורה ב.) דכתיב לא יחליפנו. ורישא הכי קאמר הכל דין תמורה שנתן בזה. והא דמי ברישא הכל ממירין ואע"ג דהא לא לפרשי לא שהאדם רשאי כי ולא נקט ברישא לטון קריאה הכל הסמירי מתורמם תמורה. לטון התנאים הוא זה. כמו הכל שומטין הכל סומכין וכל חייבין. הלכך הכא ע"ג דהוינך להאיך לא שיהי התנא את לשון (חולין ב.) אלא אמר המיר מומר. נתפסת השניה ושמיין קדושות ואם ותמורה ב.) וסופג את הארבעים. משום לאו דלא אתנן (שם) אתנן אסרה תורה. להביא לבית המקדש לל נדר. ואפילו בא על אמו. ונתן לה טלה באתננה אסרה. ואף על גב דאי לא היה יחיד לא יגדלה והא אלו תבעה ליה דיהא לא אתנני ליה קים לה תנאה. דהא מתחייב בנפשיה הוא (ב"ב ע.) אין לשיין את הענייה בחלב. כל ימות הגנה שלא יאכל בשר עמה (פסחים ג.) מפני הרגל עבירה. שלא יאכל הפס עס בשכר (מבחים צח.) אין טשיין. לטון טח (פסחים ג.) עד שיראה בדרך המנאפים. משהיה ענין יחוף ששוכנין בקירוב בשר וטהרים בדרך תשמיש (מבחים ז.) לישנא מעליא. שמתא ודבר נקיי דעת לספר בלשון נקיה (פסחים ג.) מין במינו. בהרעית בהמה. מותר להכניס. מותר לאדם להכניס בידים אבר הוכר. במבכחול בשופרת. ממחול הוא קיסם שמכניסין בשופרת. קנה שהמחול בזה. והקיסם קרי ממחול על שם שהחלין זו (ש"י ב.) בעבירותיה טריד. לכו על מאלכו ודוכה בהריהור (שם).

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צא.

יהודה קאמר אמאי לא דייק נמי ממילתיה דהתראת ספק שמה התראה כדדייק רבי יוחנן אלא קאמר התם דסבר לה כאדך דרבי יהודה דאמר לא שמה התראה אלא ודאי משמע דסבר הכי וצ"ג דשזעות (דף כה.) נמי פריך מהתם דרבי יוחנן אדר' יוחנן משמע דאליבא דנפשייהו פליגי וי"ל דריש לקיש לא פטר הכא אלא אליבא דמאן דבעי לאו שיש בו מעשה אבל איהו ודאי סבר כר' יהודה והא דקאמר בסמוך הא מני ר' יהודה היא ה"ק ר' יהודה היא וסבירא ליה כוומיה:

הא מני ר"מ היא דאמר לוקה ומשלם. ומינה דלא שמעינן ליה לר"מ אלא צצ"ק דמכות (דף ד.) ושם ד"ה לוקין גבי עדים זוממין והתם יליף ליה ר"מ ממונא שם שם דלוקה ומשלם ופריך מה למנויא שם רע שכן קנס ומשני סבר לה כרבי עקיבא דאמר עדים זוממין קנסא היא א"כ הכא דהוה ממונא מנלן דלוקה ומשלם וי"ל דהא דלרבנן אין לוקה ומשלם היינו מכדי רשעתו דכתיב גבי עדים זוממין דרשין מיינה משום רשעה אחת אדרש מחייבו ואי אחת מחייבו משום שמי רשעיות אבל ר"מ דסבר דעדים זוממין קנסא הוא יליף ממונא שם רע דלוקין ומשלמין א"כ תו ליכא לדידיה לאוקמי כדי רשעתו אלא צמימה ומלקות ומהיכא נילף דלא ילקה ומשלם ולה"ק דככל דוכתא אית ליה לר"מ דלוקה ומשלם וא"כ והא אכתי איכא לאוקמי כר"מ כדי רשעתו במלקות זוממין כגון דבבדי דמסהדי עדות שקר קרעו שיראין של שום אדם דהיי תשלומים אינם קנס וליכא למילף ממונא שם רע וי"ל דלית לן לאוקמי קרא דואי אחת מחייבו משום ד' רשעיות אלא צשנייהם מחמת עדות שקר ולהכי לא בממונא ומלקות דכתיב רשעיות מחמת עדות שקר לוקה ומשלם ולהכי לא מתוקמא אלא צמימה ומלקות: **בבא מציעא** ירי שמים. וא"ת דאמרי' בצרק בן סורר ומורה (פסחדרין דף עב. ושם ע"ש) רבא איגיבו ליה דינרי במחתרתא אלהדיה ויהיה ואלא קבליהו אמר והאילו ונפק מפומיה דרז דאמר הבא במחתרת ונטל כלים ויא' פטור דבדמים קנניה ואמאי לא קבלם והא חייבין ללאת ידי שמים וי"ל דהם לא רזו ללאת ידי שמים אלא היו צבורין צדינן חייבין להחזיר ולכן לא קבליהו וא"ת תנא תני ישלם ואת אמרת דמדת חסידות שנו כאן וי"ל דישלם משמע טפי לשון חיוז משלם אי נמי התם פריך משום דאפילו ללאת ידי שמים אינו חייב אבל הכא דחייב ללאת ידי שמים חייבא מעליא הוא ופריך קמי משלם ועוד ר"י פי' שם מתוך הסוגיא דה"ק תנא תני ישלם דברי ר"א ורבנן פליגי עליה ואי מדת חסידות קאמר לא הוה פליגי עליה: **אתנן** אסרה תורה אפי"ו בא ע"א אמו. דעיקר אתנן בעריות כתיב דוונה מחייבי כריתות היא ובתמורה נמי (פ"ק דף ה) גמרין תועבה מעריות וי"מ דנפקא לן מדתניא ציצמת (דף נט.) ושם יכול אף אתנן כלז ומחיר זונה ת"ל גס שניהם שנים ולא ר' ומדאיטריק קרא למעט אתנן כלז אע"ג דרובע בהמה קס ליה דדרבה מיינה ש"מ דאתנן אסרה תורה אפילו בא על אמו ואין נראה דמי כתיב ז' ולא ד' שניהם כתיב ויניא ז' ולא ג' ולא אחי לנמעטי אלא מחיר זונה וא"ת והא איכא לאוקמא קראי באומר היך טלה זה ותבעלי לבנך או לאנך דלא קים ליה דדרבה מיינה וי"ל דאית זה לאוקמא קרא צסתם אתנן נותן וא"ת דאיתן אינו נאסר אלא דקדאי צחצירה בשעת ציהא דאמר צפ' בתרא דע"ז (סג.) וחס) אבל בא עליה ואח"כ נתן לה מותר א"כ היכי מוכח מאתנן דחייב ללאת ידי שמים אע"ג דקס ליה דדרבה מיינה והא משמע במרובה (ב"ב דף כו:) וחס ד"ה אילו) דחצר קני ליה קנין גמור אלא קנין גמור לא היה לו לשחצ אתנן אלא מתנה אס לא היה חייב ללאת ידי שמים כשאינה צחצירה: **ואם** מש ב"ה הפת בודה אסורה עד שיוסב התנור. הינה ליה עד שיוסב בקינוט סגי דתו לא הוי אלא כני"ט בר ג"ט ושרי כמו (חולין דף קיא:) דגיס שעלו צקערה דמותר לאכלן בכותח ושם מפורש: **ופשטי'** דהו לאיסורא ד"א בהלכתא דאמר שמואל ב'. תימה לר"י היכי מוכח משמואל דליכא איסורא מדרבנן דשמואל לא איירי אלא מדאורייתא דומיא דמנאפין עד שיראו כדרך המנאפין דאיירי להורגם דאהא מיינה ליה צצ"ק דמכות (דף ג.) גבי אס היינו שם לא היה אדם נהרג מעולם: **י' ב"י** במינו נמי אחיזה אין בהנבה **א"א**. תימה כיון דלא איירי קרא אלא בכלאים מנלן לאסור הכנסה מין במינו וי"ל דייק מדנקט תנא לא יאחוז דלא יכניס הוה ליה למינקט דלא תרביע הכנסה משמע אלא משום הכי נקט אחיזה דלהכנסה בתמור ולא בתמורה לא בחזיר ולא בחזירה לא בעוף ולא בעופפת בשעה שזוקקין זה לזה ולהכי מוקי לא תרביע באחיזה בלא אינו ענין:

עין משפט גר מצוה

סו א מיי פ"א מהל' תמורה הלכה א סנה לאין שמה:
ב (מיי שם הלכה ז:)
סו ב מיי שם הלכה ה:
סח ד מיי פ"ג מהל' תמורה הל' ב סנה לאין קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח סעיף ג(ב) ד:
סב ה מיי פ"ה מהל' תמורה הל' ב סנה לאין קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח סעיף ג(ב) ד:
סג ו מיי שם פ"ג מהל' גיבה הל' א' ופי"א מהל' נערה הל' יא ופי"ו מהל' תמורות הל' ו פי"ד מהל' חובל הל' ט טוש"ע ח"מ ס"י שגל:
עא ז מיי פ"ד מהל' איסורי מונח הל' ח סנה לאין שטח:
עב ח מיי פ"ג מהל' שביעות הל' ב סנה לאין קפד טוש"ע ח"מ ס"י שלח סעיף ד:
עג ט י מיי פ"ע מהל' מ"א הלכה כב סנה לאין קפא טוש"ע י"ד ס"י לו סעיף א:
עד ב מיי פ"ע מהלכות כלאים הלכה ב סנה לאין קפא טוש"ע ס"י שלח סעיף ג:
עה ל מיי פ"א מהל' איסורי ציהא הלכה יט סנה לאין קבו טור ס"ה אה"ע ס"י ב סעיף א:
הג"ה נרד אלפס כאן וביבמות פ"ב דף דח: ובסוף פ"א דממות דף רפד:
עו ז מיי פ"ע מהלכות כלאים הלכה א סנה לאין קפא טוש"ע י"ד ס"י רזו סעיף ב:
עז ג מיי פ"א מהל' איסורי ציהא הלכה כ סנה לאין קבו טור ש"ע אה"ע ס"י כב סעיף ג:

תורה אור השלם

1 את דקתי תשמרו בדמיתך לא תרביע כלאים שדך לא תורע כלאים וקבד כלאים שעשנו לא יעלה עֲלֶיךָ: ויקרא יט יט